

TEENUSED RAPLAMAA LASTELE JA NOORTELE 2020

JUSTIITSMINISTEERIUM

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Teenused

* 1. Lasteabitelefoni teenus 116111.....	3
* 2. Siseriiklike ja rahvusvaheliste lastekaitse juhtumite nõustamine	3
* 3. Lastemaja.....	4
* 4. Töönõustamine lastekaitsetöötajatele ja võrgustiku-partneritele	4
* 5. Tugiisikuteenus asendushoolduselt elluastujatele	4
* 6. Tugiteenused perepõhise asendushoolduse pakkujatele.....	5
* 7. Tugiteenused pere- ja asenduskodude töötajatele.....	6
* 8. Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenus lapsele.....	6
* 9. Mitmedimensioonilise pereteraapia (MDFT) programm.....	7
* 10. Kinnise lasteasutuse teenus	8
* 11. Puudega laste tugiteenused	9
* 12. Ohvriabiteenus.....	9
* 13. Lepitusteenus	9
* 14. MARAC juhtumikorraldus	10
* 15. Seksuaalvägivalla kriisiabikeskused (SAK)	10
* 16. Alaealiste väärtegade reageerimine politseis	11
* 17. Programm „Puhas tulevik“	11
* 18. Kriminaalhooldus	12
* 19. Õigusabi	12
* 20. SA Innove Rajaleidja.....	12
* 21. Eesti Töötukassa Raplamaa osakond	13
* 22. Põhja-Eesti Regionaalhaigla psühhiaatriakliiniku laste ja noorukite osakond	15
* 23. Laste Vaimse Tervise Keskus.....	16
* 24. SA Viljandi haigla sõltuvushaigete ravi- ja rehabilitatsioonikeskus (teenus alates 18 eluaastast)	16
* 25. Suitsetamisest loobujate nõustamise kabinet	17
* 26. Raviprogramm „Kainem ja tervem Eesti“	17
* 27. Peaasi.ee	18
* 28. Rapla Maakonna Psühholoogiateenistus	19
* 29. Rapla Noorte Nõukoda	19
* 30. Usaldustelefon.....	19
* 31. Perelepitusteenus	19
* 32. Naiste tugikeskus	20
* 33. „Imelised aastad“ vanemlusprogramm	21
* 34. STEP programm.....	21
* 35. Kohaliku omavalitsuse korraldatavad sotsiaalteenused.....	22
* 36. Riiklikud teenused ja ennetusprogrammid lastele ja peredele:	22

1. Lasteabitelefoni teenus 116111

Lasteabitelefoni on ööpäevaringne tasuta teenus, et teatada abivajavast lapsest või küsida nõuannet lastega seotud teemadel.

Lasteabitelefoni võivad pöörduda nii lapsed ise kui ka täiskasvanud – lapsevanemad, sugulased, spetsialistid, naabrid, sõbrad, tuttavad, kõik tähelepanelikud inimesed.

Vestluses pöördujaga selgitatakse esmalt välja teema või põhjus, mille osas abi vajatakse. Juhtumikonsultandid jagavad pöördujale nõuandeid ja juhiseid, kuidas olukorras toimida, samuti informatsiooni ja kontakte erinevate teenuste ja võimaluste kohta. Vajadusel edastatakse lasteabitelefoni saabunud informatsioon KOV spetsialistile ning juhul, kui selgub, et lapse heaolu ja turvalisus on ohus, tehakse koostööd politsei ja häirekeskusega, vajadusel ka kohtutega.

Näiteid teemadest, mille osas saab lasteabitelefoni nõuandeid ja abi:

- laste ja noorte omavahelised tülid, kiusamine ning probleemid koolis, kodus, huviringides ja internetis;
- laste ja lapsevanemate vahelised tülid;
- lapse enesehävituslik käitumine - enese vigastamine või selle kavatsus;
- küsimused laste interneti kasutamise teemadel;
- lapse kasvatamise või hooldusõiguse küsimused;
- hooletusse jäetud, abivajav või hädaohus olev laps;
- füüsiliselt, emotsionaalselt või seksuaalselt väärkoheldud laps;
- erinevad muud lastega seotud teemad, mille osas on soov konsulteerida.

Lasteabitelefoni kontaktid:

- telefon: 116111 (ööpäevaringne, tasuta)
- e-post: info@lasteabi.ee
- veebivestlus: www.lasteabi.ee → „Küsi abi“ või „Alusta vestlust“
- lasteabi äpp, otsisõna „lasteabi“
- Facebook „Et ükski laps ei jääks abita, kui ta seda vajab!“

Lasteabitelefoni poole pöördujal on võimalik jääda anonüümseks ning nõustamine toimub nii eesti, vene kui inglise keeles.

2. Siseriiklike ja rahvusvaheliste lastekaitse juhtumite nõustamine

Lapse heaolu, kasvamise ja arengu eest vastutab lapse vanem või lapse hooldusõiguslik isik. Abivajavate ja hädaohus olevate laste juhtumite lahendamisel pakub perekonnale abi ja tuge kohalik omavalitsus.

Juhtumite lahendamisel pakutakse **kohalike omavalitsuste lastekaitsetöötajatele** nõustamisteenust, mille raames aitame hinnata lapse abivajadust, leida lapse olukorra leevendamiseks lapsele ja tema perele sobivaid teenuseid ning valida lapse abivajaduse ärahoidmiseks või süvenemiseks tõhusaid, st tõendus põhiseid meetmeid. Lisaks vahendatakse kohalikele omavalitsustele rahvusvahelisi lastekaitse alaseid üksikjuhtumeid, mille lahendamiseks pakutakse samuti nõustamisteenust.

Nii siseriikliku kui rahvusvahelise juhtumi alase nõustamisteenuse saamiseks tuleb kohalikul omavalitsusel edastada oma soov vormikohasel taotlusel e-posti aadressile: info@sotsiaalkindlustusamet.ee.

Täpsema info saamiseks soovitame võtta ühendust:

- siseriiklike juhtumite puhul lastekaitse osakonna-nõustamisteenuste konsultandiga
- rahvusvaheliste juhtumite puhul lastekaitse osakonna nõustamisteenuste talituse peaspetsialistidega:
Birgit Naur tel: 513 8850, e-post: birgit.naur@sotsiaalkindlustusamet.ee
või Merli Laur tel: 5345 1792, e-post: merli.laur@sotsiaalkindlustusamet.ee.
- Töövälisel ajal on võimalus helistada lastekaitse osakonna Lasteabitelefoni 116111.

Loe lisaks Sotsiaalkindlustusameti kodulehelt: www.sotsiaalkindlustusamet.ee →Lapsed ja pered
→Nõustamisteenused.

3. Lastemaja

Lastemaja on lapsesõbralik ja erialadevaheline teenus seksuaalselt väärkoheldud või selle kahtlusega laste abistamiseks.

Lastemajad asuvad Tallinnas, Tartus ja Jõhvis, kuid teenus on kättesaadav kõikidele abi vajavatele lastele Eestis.

Lastemaja teenuse osutamiseks töötavad lapse heaolu nimel koos erinevad spetsialistid - lastekaitsetöötaja, politsei, prokurör, psühholoog ja paljud teised. Teenuse meeskond hindab lapse tervislikku ja sotsiaalset olukorda ja edasist abivajadust, viib läbi juhtumi lahendamiseks vajalikud uurimistoimingud ning pakub lapsele vajalikku abi.

Teenusele saamiseks tuleb:

- kohaliku omavalitsuse lastekaitsetöötajal võtta ühendust lastemaja spetsialistiga ja esitada lastemajateenuse taotlus (leitav kodulehelt);
- teistel lastega töötavatel spetsialistidel ja tavakodanikel, kellele teeb muret lapse seksuaalne käitumine, pöörduda Lastemaja spetsialisti poole;
- lapsevanematel ja /või lastel endal pöörduda Lastemaja teenusele.

Lastemaja piirkonna kontaktid:

Anna Frank-Viron (Lastemajateenuse juht), tel: 5361 1602, e-post: Anna.Frank-Viron@sotsiaalkindlustusamet.ee

Lilia Tkatsš (Põhja lastemaja peaspetsialist), tel: 5647 7879, e-post: Lilia.Tkats@sotsiaalkindlustusamet.ee

Merit Korbe (Põhja lastemaja peaspetsialist), tel: 5322 5878

Merit.Korbe@sotsiaalkindlustusamet.ee

Kai Hallik (Lõuna lastemaja juhtivspetsialist), tel: 5196 9511, e-post:

Kai.Hallik@sotsiaalkindlustusamet.ee

Ave Kasenõmm (Lõuna lastemaja peaspetsialist), tel: 5307 2533, e-post: Ave.Kasenomm@sotsiaalkindlustusamet.ee

Jelena Muržak (Põhja lastemaja peaspetsialist) tel: 5342 5931, e-post: jelena.murzak@sotsiaalkindlustusamet.ee

Loe lisaks Sotsiaalkindlustusameti kodulehelt:

<http://www.sotsiaalkindlustusamet.ee> →Lapsed ja pered → Lastemaja.

4. Töönõustamine lastekaitsetöötajatele ja võrgustikupartneritele

Töönõustamine (tuntud ka supervisiooni nime all) on süsteemne nõustamisprotsess, mis on vajalik eelkõige inimestega töötavale spetsialistidele tööalasel toimetulekul.

Selleks, et toetada **lastekaitsetöötaja** tööalast toimetulekut ja professionaalset arengut ning ennetada emotsionaalset läbipõlemist, korraldame töönõustamist lastekaitsetööd tegevatele spetsialistidele. Keerulisemate **juhtumite** korral, kus on vajalik kiire ja tõhus sekkumine mitme ametkonna poolt, pakume operatiivse koostöö loomiseks töönõustamist ka **lastega töötavatele võrgustikuliikmetele**.

Töönõustamised toimuvad üle-eestiliselt, kõigis maakondades. Täpsema info saamiseks soovitame võtta ühendust lastekaitse osakonna nõustamisteenuste talituse peaspetsialistiga.

Loe lisaks Sotsiaalkindlustusameti kodulehelt:

<http://www.sotsiaalkindlustusamet.ee> →Lapsed ja pered → Abiks spetsialistile.

5. Tugiisikuteenus asendushoolduselt elluastujatele

Tugiisikuteenus on suunatud noortele, kes:

- lahkub asendushooldusteenuselt või perekonnast eestkostelt järelhooldusteenuse või iseseisvasse ellu (nii asenduskodus/perekodus, hooldusperes/perekonnas hooldamisel kui perekonnas eestkostel elanud noored);
- on asendushooldusel olles jäänud lapseotele või emaks saanud;
- on juba varem asendushoolduselt lahkunud, kuid kellel on tekkinud raskusi iseseisvalt toime tulemisega.

Tugiisik saab aidata noorel sujuvamalt iseseisvat elu alustada, seejuures:

- saada teavet teenustest ja toetustest, leida sobivaid võimalusi õpinguteks, töötamiseks, huvitegevuseks jms;
- leida ning hoida motivatsiooni õpingute lõpetamiseks, töökoha säilitamiseks;
- planeerida ja tulla toime igapäevaeluga (eelarve planeerimine ja säästlik majandamine, dokumentide koostamine, eluasemega seotud toimingud, toiduvalmistamine jm kodutööd);
- kohaneda ja toime tulla lapsevanema rolliga, hoolitseda lapse eest;
- säilitada ja taastada suhteid tugivõrgustikuga;
- toime tulla muude ettetulevate raskustega.

Tugiisikuks võib olla:

- Usaldus-tugiisik - noorele tuttav ja lähedane isik, kes on valmis noorele tugiisikuks olema ning keda noor tugiisikuks soovib. Usaldus-tugiisikult eeldatakse teatud haridustaset või koolituste läbimist.
- Professionaalne tugiisik ei ole noorele tuttav, on läbinud tugiisikukoolituse või omab sotsiaalvaldkonna haridust.

Tugiisiku teenuse saamiseks märgib_KOV sotsiaal- või lastekaitsetöötaja noore juhtumiplaani hinnangu teenuse vajaduse kohta ning võtab ühendust SKA LKO projektijuhiga, kes edastab info piirkondlikule teenusepakkujale. Teenusepakkuja korraldab teenuse osutamise.

Tugiisikute tööd tasustatakse ESF vahenditest, kohaliku omavalitsuse jaoks on teenus tasuta.

Täpsem info ja piirkondlike teenusepakkujate kontaktid kodulehel:

www.sotsiaalkindlustusamet.ee → Lapsed ja pered → Asendushoolduse tugiteenused.

Kontakt: projektijuht Maarja Kuldjärv, tel: 59181973,

e-post: maarja.kuldjarv@sotsiaalkindlustusamet.ee

6. Tugiteenused perepõhise asendushoolduse pakkujatele

Teenuseid on võimalik saada eestkoste-, hooldus- ja lapsendajaperedel juba enne lapse perre saabumist ning lapse igal eluetapil, k.a noore ellu astumisel. Samuti on teenustele oodatud perega seotud teised lähedased isikud ja võrgustikutöötajad.

Telefoni- ja internetinõustamine

Telefoni- ja internetinõustamisel saab vastuseid asendushooldusega seotud küsimustele (nt lapse perekonnas hooldamine, eestkoste, lapsendamine).

Telefoninõustamine toimub telefoninumbril 655 1666 E, T, N, R kell 10-17 ning K kell 14-21.

Internetinõustamine toimub e-posti aadressil asendushooldus@sotsiaalkindlustusamet.ee.

Internetinõustamise kaudu on võimalus saada kahe tööpäeva jooksul asjakohast nõu asendushooldusega seoses. Telefonile ja e-posti aadressile vastavad Sotsiaalkindlustusameti asendushoolduse koordinaatorid.

Psühholoogiline nõustamine

Aitab lahendada lapse kasvatamisega seotud probleeme, last paremini mõista ja saada professionaalset psühholoogilist nõu.

Supervisioon

on kogemuste läbitöötamine professionaalse nõustaja juhendamisel.

Mentorlus

on kogemusnõustamine, mida pakub sarnase kogemusega inimene: lapsendaja, eestkostja või hooldusvanem. Mentor on läbinud ettevalmistava koolituse.

Grupinõustamine

Ühekordne grupinõustamine viiakse läbi valdkonna eksperdi juhtimisel lühikoolitusena, kovisioonina, supervisioonina või kogemuskohutumisenä. Grupinõustamine aitab saada laste kasvatamise ja asendushoolduse kohta uusi teadmisi. Lisaks peredele oodatakse osalema ka võrgustikutöötajaid: lastekaitsetöötajad, pedagoogid ja teised lapsega seotud inimesed.

Toetusgrupp (rühmatöö meetodil nõustamine) on suletud liikmeskonnaga rühm, kus saab vahetada kogemusi teiste peredega ja üksteiselt õppida.

Kui pere vajab ja/või soovib mõnda teenust, võib ta pöörduda:

- Sotsiaalkindlustusameti asendushoolduse koordinaatori poole (kontaktid leitavad koduleheküljelt),
- hindamisprotsessi käigus Sotsiaalkindlustusameti lapsendajaspetsialisti või hoolduspere spetsialisti poole,
- kohaliku omavalitsuse lastekaitsetöötaja poole,
- piirkonna teenuseosutaja poole.

7. Tugiteenused pere- ja asenduskodude töötajatele

Teenuseid pakutakse vajaduspõhiselt kõigile Eesti pere- ja asenduskodudele. Teenustel saavad osaleda pere- ja asenduskodude töötajad ja juhid.

Teenused on vajalikud, et vältida asendushooldusteenuse osutajate professionaalset läbipõlemist ja sellest tingitud personali voolavust. See omakorda tähendab asendushooldusteenusel viibivate laste jaoks püsivamat ja stabiilsemat elukorraldust. Samuti aitavad tugiteenused töötajatel leida lahendusi keerulistes olukordades ning kokkuvõttes parandada asendushoolduse kvaliteeti.

Teenustena viiakse ellu:

Grupinõustamine (kõigile kasvatusala töötajatele)

Individaalne nõustamine (kasvatusala töötajatele ja juhtidele)

Kovisiooni koolitused (6-päevane koolitus kasvatusala töötajatele)

Kovisiooni grupid (grupinõustamine kovisiooni gruppidele)

Tööjuhendamise koolitus (juhtidele asutuse tööjuhendamise süsteemi välja töötamiseks – kuidas juht saab pakkuda oma töötajatele vajalikku toetust)

Tööjuhendamise grupid (grupisupervisioon asenduskodu juhtidele)

Teenust osutab kuni 31.12.2020 MTÜ Moreno Keskus www.morenokeskus.ee.

Kontakt: projekti teenuse kohta saab lisainfot sotsiaalkindlustusameti projektijuhilt Maarja Kuldjärv tel: 5918 1973 e-post Maarja.Kuldjarv@sotsiaalkindlustusamet.ee

8. Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenus lapsele

Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenus on kompleksne teenus, st et inimesel on mitu probleemi ja nende lahendamine ei ole võimalik üksikteenuste (nt tugiisikuteenuse või sotsiaalnõustamise) abil, vaid nõuab mitme eriala spetsialistide (rehabilitatsioonimeeskonna) sekkumist.

Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse osutamist lapsele ning lapse teenusele suunamist korraldab Sotsiaalkindlustusamet. Oluline! Lapse rehabilitatsioonivajadust hindab rehabilitatsioonimeeskond, kes koostab rehabilitatsiooniplaani.

Teenusele suunamist saavad taotleda:

- alla 16-aastased lapsed, kellel on määratud puude raskusaste (sügav, raske või keskmine puue);
- alla 18-aastased lapsed, kelle KOV on tunnistanud abivajavaks lapseks lastekaitseaduse tähenduses ja andnud hinnangu tema teenusele suunamise vajaduse kohta. Abivajavaks tunnistatud lapsel ei pea olema tuvastatud puuet.
- Teenusele suunamise taotluse võib teha lapsevanem või kohalik omavalitsus kokkuleppel lapsevanemaga.

Taotlust on võimalik esitada mitmel erineval viisil:

- riigiportaalis eesti.ee;
- digitaalselt allkirjastatud taotlus saata e-posti teel aadressile: info@sotsiaalkindlustusamet.ee;
- paberil allkirjastatud taotlus saata posti teel aadressil: Paldiski mnt 80, 15092 Tallinn
- taotluse saab esitada ka Sotsiaalkindlustusameti klienditeeninduses üle Eesti.

Lapse SRT taotlus vaadatakse läbi ja tehakse teenusele suunamise otsuse või sellest keeldumise otsuse 10 tööpäeva jooksul.

Suunamisotsuse kehtivus on kuni 2 aastat, kehtivuse alguse ja lõpu kuupäev on otsuses märgitud. Otsuse kehtivuse aja jooksul ei ole vaja otsust pikendada ega uuendada.

Otsus saadetakse SRT taotluses märgitud viisil. Koos suunamisotsusega saadetakse laste sihtgruupile teenuse osutajate nimekiri, milles on kontaktandmed ja orienteeruvalt esimese vaba aja andmed.

Suunamisotsuse saamisel on aega 60 päeva, et saadud teenuse osutajate nimekirjast valida sobiv ja registreerida teenusele. Registreerimiseks pöörduda valitud teenuse osutaja poole kas telefoni või e-posti või posti teel või mine kohale ja lepi kokku teenuse alustamise aeg. Registreerimisel teatada suunamisotsuse number, mis on kujul K000... – selle numbri järgi saab teenuse osutaja vaadata otsuse andmeid infosüsteemis.

Lapsel on võimalik saada sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuseid kokku kuni 2580 euro eest aastas (teenuse maksimaalne maksumus kalendriaastas ehk aastalimiit) kuni selle kalendriaasta lõpuni, millal puudega laps saab 16-aastaseks või KOV hinnangu alusel suunatud abivajav laps 18-aastaseks. Raha arvestus on individuaalne – nt liikumispuudega lapsel on füsioterapeudi teenuseks rohkem raha kui sellel lapsel, kellel puude raskusastme määramisel liikumispuuet ei tuvastatud.

Laste sotsiaalse rehabilitatsiooni teenust puudutavate küsimuste korral aitavad lahenduse leida sotsiaalkindlustusameti rehabilitatsiooni peaspetsialistid, kelle **kontaktid on koondatud kodulehel** eraldi faili: www.sotsiaalkindlustusamet.ee → Puue ja hoolekanne → Sotsiaalne rehabilitatsioon → **Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenus lapsele** → peaspetsialistid rehabilitatsiooniasutuste kaupa.

Lapse ja pere sammud SRT teenusel:

- 1.Lapsel on eelnevalt määratud puude raskusaste
- 2.Esitad SKA-le rehabilitatsiooniteenuse taotluse
- 3.SKA väljastab suunamisotsuse
- 4.Pöördud SRT osutaja poole ja lepid kokku teenuse saamise aja
- 5.Laps saab teenust vastavalt rehabilitatsiooniplaanile
- 6.Teenuse osutaja koos sinuga hindab teenuse tulemuslikkust
- 7.Annad teenuse osutajale kinnituse, milliseid teenuseid laps on saanud.

Rehabilitatsiooniteenuse osutaja Raplamaal: Raplamaa haigla. Kontaktisik Kaja Heinsaar, kaja.heinsaar@raplahaiгла.ee, 4890748 / 53455237

9. Mitmedimensioonilise pereteraapia (MDFT) programm

MDFT (mitmedimensiooniline pereteraapia) on perekeskne programm lastele ja noortele, vanuses 11 kuni 18 eluaastat (ka), kellel on erinevaid probleeme: õigusrikkumised, uimastitarvitamine, raskused koolikohustuse täitmisel, suhteprobleemid vanemate, eakaaslaste ja ametiisikutega.

Mitmedimensioonilise pereteraapia (MDFT) programm on Eestis kasutusel 2015. aastast. MDFT on pereskesne programm tõsise riskikäitumise ja mitmekülgse abivajadusega noortele ja nende peredele. Programm aitab muuta noorte käitumist ja suunata neid probleemidest eemale. Teraapias tegeletakse korraga nelja dimensiooniga: laps/nooruk, vanem, pere ja pereväline dimensioon (nt kool, sõbrad). Teraapia on pikaajaline, ühe perega tegeletakse keskmiselt 4-6 kuud, kohtumised toimuvad iganädalaselt perele sobivas kohas (sh kodus).

Sihtgrupp: 11-18-aastased (k.a) tõsise riskikäitumise (nt õigusrikkujad, sõltuvusainete tarvitajad, käitumisprobleemidega/häiretega) ja mitmekülgse abivajadusega noored ja nende pereliikmed. Noorukid suunatakse teraapiasse kohtu, prokurööri, kriminaalhooldaja, politsei või kohaliku omavalitsuse poolt.

Positiivsete muutuste saavutamiseks ja säilitamiseks tegeldakse programmis süsteemselt noore enda, tema vanemate, pere kui ka pereväliste inimeste ja asutustega. Ühe perega töötab üks terapeut leidmaks üles pere ja peret ümbritseva keskkonna ressursid. Terapeut annab parima, et noor ja pere hakkaksid kasutama neid tugevusi rahuldust pakkuvama elu saavutamiseks, arvestades seejuures ühiskonna norme.

MDFT on riiklik teenus ja programmi suunatud perele tasuta. Programmi suunajateks on prokuratuur, kriminaalhooldajad, politsei, kohus ja kohalik omavalitsus. Programmi suunamiseks on vajalik eelnevalt konsulteerida piirkonna superviisoriga, et hinnata programmi sobivust noorele ja perele.

Põhja piirkonna superviisori kontaktiandmed:

Triin Hermann, tel: 5883 6323, e-post: triin.hermann@sotsiaalkindlustusamet.ee

Rohkem infot sotsiaalkindlustusameti kodulehelt: www.sotsiaalkindlustusamet.ee → Lapsed ja pered → Mitmedimensiooniline pereteraapia (MDFT).

10. Kinnise lasteasutuse teenus

Kinnise lasteasutuse teenus on mõeldud viimase abinõuna alla 18-aastastele, kelle käitumine ohustab tõsiselt lapse enda elu, tervist ja arengut või teiste isikute elu või tervist ning keda ei ole võimalik aidata ühegi teise meetmega.

Teenusel osutatavad tegevused on suunatud sellele, et aidata lapsel arendada välja hoiakud ja oskused, tänu millele suudab ta peale teenusel viibimist elada enda elu, tervist või arengut ja teiste elu või tervist kahjustamata.

Tegemist on riikliku teenusega, kuhu on võimalik laps suunata maksimaalselt üheks aastaks. Lapse teenusele paigutamise, samuti seal viibimise pikendamise ja lõpetamise **otsustab kohus lapse elukohajärgse kohaliku omavalitsuse üksuse avalduse** või karistusseadustiku (§87 lg1 p9) **alusel**. Kohaliku omavalitsuse avaldus peab ühe osana sisaldama sotsiaalkindlustusameti arvamust lapse vabadust piirava meetme sobivuse kohta. Arvamuse taotlemiseks tuleb kohalikul omavalitsusel esitada taotlus sotsiaalkindlustusametile, e-post: info@sotsiaalkindlustusamet.ee.

Kinnise lasteasutuse teenust osutavad:

- AS SA Hoolekandeteenused (mõõduka või raske intellektipuudega ja käitumishäiretega lastele);
- Maarjamaa Hariduskolleegeium (Emajõe ja Valgejõe õppekeskused, põhiharidust omandavatele normintellektiga abivajavatele lastele).

Kontaktid Sotsiaalkindlustusametis: klat@sotsiaalkindlustusamet.ee või Kristi Loide, kinnise lasteasutuse teenuse koordinaator, 53018074 Kristi.loide@sotsiaalkindlustusamet.ee

Loe lisaks Sotsiaalkindlustusameti kodulehelt: www.sotsiaalkindlustusamet.ee → Lapsed ja pered → Kinnise lasteasutuse teenus.

11. Puudega laste tugiteenused

Lapsehoiuteenus, transporditeenus, tugiisikuteenus jpm

<https://www.sotsiaalkindlustusamet.ee/et/lapsed-ja-pere/lastekaitse/puudega-laste-tugiteenused>

12. Ohvriabiteenus

Ohvriabiteenus on avalik teenus, mille eesmärgiks on kuriteo, hooletuse või halva kohtlemise või füüsilise, vaimse või seksuaalse vägivalga ohvriks langenud isikute toimetulekuvõime säilitamine või parandamine.

Teenuse sihtgrupp on ohvrid või isikud kes kahtlustavad, et on **vägivallaohvrid**; isikud kes on **kogenud vägivalda, hoolimatust või halba kohtlemist**; isikud kes vajavad nõu ja abi seoses **toimunud õnnetusjuhtumiga**; spetsialistid, kes vajavad **tööalaselt abi** oma kliendi toetamisel. Eraldi ohvriabiteenused on mõeldud ka sihtgruppidele nagu **inimkaubanduse ohvrid, seksuaalselt väärkoheldud alaealised, saatjata alaealised välismaalased**.

Ohvriabiteenus seisneb ohvri nõustamises ning ohvri abistamises suhtlemisel riigi ja kohaliku omavalitsuse asutustega ning juriidiliste isikutega. Lisaks nõustamisele on süüteo ohvril ohvriabi seaduse alusel võimalik taotleda ka psühholoogilise abi kulutuste hüvitamist. Samuti saab ohvriabist taotleda ka kuriteoohvri riiklikku hüvitist.

Ohvriabiteenus on riiklik teenus ning kõigile ohvritele tasuta.

Alates 2019 jaanuarist alustas tööd ohvriabi kriisitelefoni **116006**, mis töötab ööpäevaringselt ja on helistajale tasuta. Pöörduda saab ka veebis www.palunabi.ee lehe kaudu ning teenust osutatakse kolmes keeles - eesti, vene ja inglise keeles. Pöördujale on soovi korral tagatud anonüümsus. Pöördujale tagatakse telefoni ja veebi teel esmane kriisinõustamine, sh informatsiooni jagamine ohvri õigustest ja abistavatest süsteemidest, lisaks tagatakse saadud info edastamine vastavatele abiandvatele spetsialistidele. Kõned salvestatakse.

Ohvriabiteenust osutavad sotsiaalkindlustusameti ohvriabi osakonna töötajad kõikides Eesti maakondades ning enamasti asuvad nad politseiga samas majas – Raplamaal Rapla politsei jaoskonnas aadressil Savi 2, Rapla. **Ohvriabitöötaja kontakt:** Kaie Nurmsalu, tel: 5866 9860, e-post: kaie.nurmsalu@sotsiaalkindlustusamet.ee

13. Lepitusteenus

Lepitusmenetluse eesmärk on saavutada kokkulepe kahtlustatava või süüdistatava ja kannatanu leppimiseks ning kuriteoga tekitatud kahjude heastamiseks. Lepitusmenetluse läbiviimisel arvestatakse ennekõike kannatanu/ohvri huve. Lepitamise läbiviimisel tegeletakse kuriteo mõlema osapoollega.

Lepitusmenetlus kohaldub II astme kuritegudele, lepitatakse teise astme kuriteo osapooli, s.o kannatanut ja kahtlustatavat või süüdistatavat. Lepitusteenuse osutamise tagab Sotsiaalkindlustusamet ning lepitamist viivad läbi ohvriabitöötajad.

Otsuse kriminaalasja lõpetamiseks lepitusmenetluse teel teeb osapoolte nõusolekul prokuratuur või kohus. Lepitusprotsess lõpeb osapoolte vahelise kirjaliku lepituskokkuleppe sõlmimisega. Lepituskokkulepe sisaldab kuriteoga tekitatud kahju heastamise korda ja tingimusi, kuid võib sisaldada ka muid tingimusi sh reaaltoimingute tegemist. Lepitaja roll on eelkõige suunata pooli normaalsele ja täidetavale kokkuleppele.

Rohkem infot sotsiaalkindlustusameti kodulehelt: www.sotsiaalkindlustusamet.ee → Ohvriabi → Ohvriabi ja lepitusteenusteenus.

14. MARAC juhtumikorraldus

MARAC on võrgustikupõhine juhtumikorralduse mudel, mille eesmärgiks on tuvastada kõrge riskiga lähisuhtevägivalda ohvrid ning kindlustada nende kaitse mitmete asutuste spetsialistide (politsei, ohvriabi, kohaliku omavalitsuse sotsiaal- ja lastekaitse spetsialistid, prokuratuur, naiste tugikeskused, tervishoiu- haridussektori ja kriminaalhooldussektori esindajad) koostöös ning seeläbi vähendada lähisuhtevägivalda ja selle raskeid tagajärgi.

MARAC hõlmab endas ohvrite riskide tuvastamist ja hindamist, sekkumisplaani koostamist ning selle täitmist, juhtumikorralduse võrgustiku koostumisi, jagatud infot ja vastutust ning tulemuste hindamist. MARAC mudel annab selge tegevusraamistiku, mis on suunatud probleemi lahendamisele.

MARAC juhtumikorralduse eestvedajateks erinevates piirkondades on **ohvriabitöötajad**. Iga võrgustiku liige võtab juhtumi lahendamisel kindla rolli ja vastutuse ning selle täitmist ja mõju jälgitakse üheskoos.

Ohvriabitöötaja kontakt: Kaie Nurmsalu, tel: 5866 9860, e-post: kaie.nurmsalu@sotsiaalkindlustusamet.ee

Rohkem infot sotsiaalkindlustusameti kodulehelt: www.sotsiaalkindlustusamet.ee → Ohvriabi → MARAC juhtumikorralduse mudel.

15. Seksuaalvägivalda kriisiabikeskused (SAK)

Alates 2017. aastast saavad **kõik seksuaalvägivalda kogenud inimesed** pöörduda abi saamiseks ööpäevaringselt seksuaalvägivalda kriisiabikeskustesse, mis on loodud neljas Eesti piirkonnas haiglata juurde:

- Lääne-Tallinna Keskhaigla (Tallinn),
- Tartu Ülikooli Kliinikum (Tartu),
- Pärnu Haigla (Pärnu),
- Ida-Viru Keskhaigla (Kohtla-Järve).

Kriisikeskustesse võib tulla ise ja koos saatjaga, mistahes kellaajal ja ilma saatekirjata. Ei ole oluline, kas eelnevalt on politseisse pöördunud või kas seda üldse kavatsetakse. Oodatud on **nii naised kui mehed; lapsed, noored ja täiskasvanud, kes on kogenud seksuaalvägivalda või kahtlustavad seda**.

Pöörduja soovil ja nõusolekul teostatakse seksuaalvägivalda kriisiabikeskustes järgmised toimingud:

- tugi ja esmane nõustamine,
- läbivaatus ja tõendite kogumine,
- abi raseduse ärahoidmisel,
- suguhaiguste testimine ja HIV kontaktijärgne ravi,
- järeldravi – meditsiiniline ja psühholoogiline nõustamine,
- tugi politseisse pöördumisel.

Seksuaalkuriteo tõendamise seisukohast on ülioluline, et kuriteo ohvrid pöörduksid võimalikult kiiresti abi järele, sest vaid siis on võimalik dokumenteerida võimalikud vigastused ja koguda kannatanu kehalt toimepanija bioloogilist materjali. Hiljem on võimalik kogutud materjalidest määrata DNAd ja kasutada tulemusi kohtus.

Teenust koordineerib Sotsiaalkindlustusamet ning kõik uuringud ja ravi on kannatanule tasuta.

Ohvriabi- ja ennetusteenuste osakonna SAK teenuste koordinaatori kontakt:

Keete Janter, tel: 523 0669, e-post: keete.janter@sotsiaalkindlustusamet.ee.

Abi ja nõu saamiseks võib pöörduda lähima ohvriabitöötaja poole. Kasulikku teavet ja ülevaade seksuaalvägivalda abivõimaluste kohta leiab: www.palunabi.ee → seksuaalvägivald. Rohkem infot sotsiaalkindlustusameti kodulehelt: www.sotsiaalkindlustusamet.ee → Ohvriabi → Seksuaalvägivalda kogenud ohvri kompleksteenuse tervishoiuasutustes.

16. Alaealiste väärtegade reageerimine politseis

Politsei reageerib alaealiste õigusrikkumistele vastavalt alaealise riskidele ja vajadustele. Antud põhimõtte aluseks on individuaalne lähenemine igale juhtumile ning olulisim on süüteo sotsiaalsete põhjuste väljaselgitamine ja riskide hindamine.

Üldreegliks on, et alaealiste puhul tuleb eelkõige kaaluda just mõjutusvahendite (hoiatus, sotsiaalprogrammi suunamine, kohustuse võtmine, kahju hüvitamine, kahju heastamine või muu sobiv sekkumine) kohaldamise võimalust ning karistada vaid juhul, kui mõjutusvahendi rakendamine ei anna loodetud tulemusi. Mõjutusvahendi valimisel tuleb püüda vähendada neid riskifaktoreid, mis võivad põhjustada süüteo kordumist. Alaealisele mittekarakteristliku mõjutusvahendi määramisel saab kasutada erinevaid mõjutamisemeetodeid: juhtumiarutelu, konflikti- ja kahjuvahendust.

Iga lapse puhul hindab politsei esmalt tema võimalikku abivajadust, igast abi vajavast lapsest teavitatakse KOV lastekaitsetöötajat. Igast väärtetest teavitab politsei esimesel lapse seaduslikku esindajat. Kahjuga väärtegade korral pakub politsei lapsele kahju hüvitamise või heastamise võimalust. Alla 14-aastaste suhtes ei saa rakendada menetluslikke mõjutusvahendeid, küll aga saab neid mõjutada menetlusväliselt.

Politsei võimalused reageerimaks 14.-17.aastase väärtete sooritanud alaealise teole:

1. **Väärteteomenetlust ei alustata ja piirduakse suulise hoiatusega** – kasutatakse juhul, kui edasine põhjalikum sekkumine pole vajalik (nt kui laps on toime pannud madala riskiga kahjuta väärtete).
2. **Alustatud väärteteomenetlus lõpetatakse järgmistel põhjustel:**
 - 2.1 **Isiku süü ei ole suur** – juhul, kui kahjuta väärtete menetlemise käigus selgub vestlusest lapse või tema vanemaga, et laps on oma teo keelatuselt aru saanud ning laps ise või lapsevanem on võtnud selle osas vastutuse, on asjakohane menetluse lõpetamine otstarbekuse kaalutlusel.
 - 2.2 **Hoiatusega** – juhul, kui politsei pea vajalikuks anda lapsele tema teo keelatus kohta selge ja konkreetse signaali, võib menetluse lõpetada hoiatusega.
 - 2.3 **Kahju hüvitamise või heastamisega** – juhul, kui kahjuga väärtete korral on laps või tema vanem nõus kahju vabatahtlikult hüvitama või heastama ning seda ka teeb, võib menetluse lõpetada.
 - 2.4 **Sotsiaalprogrammi suunamisega** – juhul, kui isik on võtnud kohustuse osaleda sotsiaalprogrammis, võib menetluse lõpetada. Alaealise võib programmi suunata, kui tema süüteod on tingitud sõltuvushäirest või muust psühhosotsiaalsest probleemist (kõrge riskiga ja korduvad süüteod).
 - 2.5 **Lepitusteenusele suunamisega** – juhul, kui alaealine on võtnud kohustuse osaleda lepitusteenusel ohvriabi juures, võib menetluse lõpetada.
 - 2.6 **Kohustuse võtmisega** – juhul, kui alaealine on võtnud muu asjakohase kohustuse (nt vabanduskirja kirjutamine; lapse lubadus hoiduda teatud tegevustest või täita kohustusi, sh juba olemasolevaid seaduslike kohustusi, nt hoiduda tarbimast alkoholi või täita koolikohustust; või kohustusi, mida otseselt seaduses pole aga mis oleks vajalikud konkreetse lapse juhtumil, nt lubadus osaleda huvitegevuses, ravikohustus, majapidamistöodes abistamise kohustus jne) võib menetluse lõpetada.
3. **Rahatrahvi määramine** – kasutatakse juhul, kui muud meetmed ei ole sobivad.

Lisaks on politseil võimalus pöörduda kohtu poole, kes saab kohaldada mõjutusvahendeid (väärtete sooritanud alaealistele: hoiatus, sotsiaalprogramm, kahju hüvitamine või heastamine, sõltuvus- või muu ravi, lepitusteenus, üldkasulik töö kuni 20 tundi, liikumisvabaduse piirang, kinnisesse lasteasutusse paigutamine, muu kohustus).

17. Programm „Puhas tulevik“

Ennetusprogrammi sihtgrupiks on üldjuhul esmakordse narkosüüteoga politseisse sattunud alaealised. Ennetusprogrammi eesmärk on vähendada narkootikumide tarvitamist ja omamist kuni 18-aastaste isikute hulgas, ennetada narkosüütegede toimepanemist, parandada noorte sotsiaalseid oskusi, aidata igakülgset kaasa alaealiste ja nende perede edukamale sotsiaalsele ja psühholoogilisele toimetulekule ja õiguskuulekusele.

Programm kestab kuus kuud ja selle aja jooksul peavad noored vähemalt ühe korra kuus: 1) lühikese etteteatamise ajaga lubama politseil teha narko kiirtesti, 2) koos vanemaga osalema kohalikus omavalitsuses aruteludel, 3) võimaldama politseil või sotsiaaltöötajal kodu külastada, 4) osalema KOVi pakutud programmides või spetsialistide vastuvõtul.

Kohalike omavalitsuste lastekaitse spetsialistid koos piirkonna politseiametnikega (s.h piirkonnapolitseinik või noorsoopolitseinik). Süüteo toimepanemise piirkonna politseiametniku poolt tehakse pärast tausta kontrolli pakkumine osalemiseks ja suunatakse alaealise ja tema vanema nõusolekul, ennetusprogrammis osalemine on vabatahtlik.

18. Kriminaalhooldus

Viru vangla 3 üksus tegeleb alaealiste ja noorte kinnipeetavate ning ka kriminaalhooldusalustega üle terve Eesti.

Kriminaalhoolduse käigus valvatakse kriminaalhooldusaluse käitumise ja temale kohtu või prokuröri poolt pandud kohustuste täitmise järele. Lisaks kohustuste täitmise kontrollimisele soodustatakse kriminaalhooldusaluse sotsiaalset kohanemist eesmärgiga mõjutada teda hoiduma kuritegude toimepanemisest.

Kriminaalhoolduses viiakse läbi erinevaid sotsiaalprogramme nii gruppides, kui ka individuaalselt ning teenus on saadav üksnes kriminaalhooldusalustele.

Viru vangla 3 üksuse kriminaalhoolduse sihtgruppi kuuluvad noored ja alaealised kuni vanuseni 20 eluaastat ja 6 kuud.

Kriminaalhoolduse programmide kohta loe kriminaalpoliitika kodulehelt: www.kriminaalpoliitika.ee → teemalehed → sotsiaalprogrammid.

19. Õigusabi

HUGO.legal pakub koostöös Justiitsministeeriumiga pakub Eestis elavatele inimestele tasuta ja soodustingimustel õigusabi.

Abi saavad kõik Eestis elavad inimesed, kelle keskmine brutosissetulek jääb alla 1700 euro.

Õigusabi saamiseks tuleb sõlmida kliendileping ning tasuda lepingutasu 5 eurot (v.a alaealised) - leping kehtib terve kalendriaasta.

Õigusabi antakse väheste eranditega kõikides juriidilistes küsimustes ja kõikides vormides, nii kohapealse konsultatsiooni kui ka interneti teel. Kliente nõustatakse nii kohtuvälises menetluses kui ka kohtus, samuti aidatakse koostada dokumente ja suhelda ametiasutustega.

Inimeste pöördumised on seni olnud seotud peamiselt võla- ja perekonna õigusega: vaidlused laenuandjate, pankade ja inkassofirmadega ning elatise, lapse hoolduse ja vara jagamise probleemid. Samuti on juristid andnud inimestele nõu ka vaidlustes tööandjaga, pärimisasjades, naabrite- ja korteriühistu liikmete vahelistes vaidlustes ning suhtluses kohalike omavalitsuste ja ametiasutustega.

Kontakt: Hugo.legal

20. SA Innove Rajaleidja

Innove Rajaleidja on üle-eestiline võrgustik, mis pakub tasuta õppenõustamist lapsi haridusteel toetavatele täiskasvanutele – vanematele, õpetajatele, tugispetsialistidele jt.

Õppenõustamine on tasuta teenus, mille käigus selgitatakse välja lapse õppimise või käitumisega seotud probleemid, mis takistavad tema edukat haridusteed.

Rajaleidja keskustes töötavad logopeedid, psühholoogid, sotsiaalpedagoogid ja eripedagoogid annavad last ümbritsevatele täiskasvanutele nõu, kuidas lapse arengut ja toimetulekut toetada, õpet ja kasvatust korraldada ning milliseid tugiteenuseid laps püsivalt vajab.

Kui õppenõustamise käigus selgub, et lapsele sobiva haridustee korraldamiseks on vaja ametlikku otsust ehk haldusakti (nt lasteaias sobitus- või erirühma määramiseks, koolimineku edasilükkamiseks, koolis lihtsustatud õppe rakendamiseks), siis sellise otsuse teeb lapsevanema taotluse alusel kolmest Rajaleidja tugispetsialistist koosnev **kooliväline nõustamismeeskond**.

Lisaks õppenõustamisele pakuvad Rajaleidja keskused ka **kriisiabi**, kui haridusasutuses juhtub sündmus, mis takistab tavapärase õpetegevusega jätkamist. Nõustame kõiki osapooli, valmistame õpetajaid ette laste ning vanematega keerulistest teemadest rääkimiseks, kurbade uudiste teatamiseks.

Haridusasutused võivad Rajaleidjasse pöörduda ka muude koostööpakkumistega. Meie spetsialistid on valmis korraldama koos haridusasutusega õpetajatele või lapsevanematele **vestlusringe, infopäevi** jms.

Rajaleidja keskuste tegevust korraldab SA Innove. Peamajas Tallinnas tegutseb õppenõustamisteenuste arenduskeskus, kus tegeletakse valdkonna arendustööga. Rajaleidja tegevust toetab õppe- ja karjääriinõustamise programm, mille eesmärk on tagada lastele ja noortele haridustugiteenused arendavaks võimetekohaseks õppimiseks.

Innove Rajaleidja Rapla keskuse kontaktid: Tallinna mnt 22, Rapla (II korrus)

Nõustamine toimub eelneval kokkuleppel. Nõustamisaja kokkuleppimiseks palume helistada 735 0700 (E-N 9-17, R 9-15) või kasutada e-broneerimissüsteemi Rajaleidja kodulehel rajaleidja.innove.ee.

Dokumentide vastuvõtmine ja väljastamine: T 15.00–16.00, N 9.30–10.30.

Rajaleidja töötajate kontaktid leiab Rajaleidja kodulehelt <https://rajaleidja.innove.ee/keskused/>

21. Eesti Töötukassa Raplamaa osakond

Noorte tööturule sisenemist toetavad tööturuteenused

Teenused kõigile sihtrühmadele sõltumata arvelolekust	Teenused registreeritud klientidele (sh noortele; vajaduspõhine lähenemine)	Teenused spetsiaalselt noorte sihtrühmale
Karjääriinfo vahendamine, karjääriinõustamine nii individuaalselt kui grupis	Oskuste arendamine (tööturukoolitus, tööpraktika, kvalifikatsiooni saamise toetamine, töötust ennetavad teenused)	Koolides ja noortekeskustes läbiviidavad töötoad Individuaalsed nõustamised Grupinõustamised
Tööotsingute nõustamine (individuaalselt ning grupis)	Palgatoetus, vabatahtlik töö, proovitöö	<i>Minu esimene töökoht</i> (palgatoetus, tööandjale koolituskulu hüvitamine)
Töövahendus	Psühholoogiline nõustamine, võlanõustamine, sõltuvusnõustamine	Alaealise töötamise toetus

Töötukassa esinduse kontakt: Raplamaa osakond, Tallinna mnt. 14, Rapla.

Tel: 483 0140, e-post: rapla@tootukassa.ee

Karjääriinfo vahendamine, karjäärinõustamine

Karjääriinfo vahendamine nii Töötukassa karjääriinfoas kui ka tööotsingu töötoas. Karjääriinfoas saab teavet hariduse, tööturu ja elukutsetega seotud teemade kohta. Tööotsingu töötoa teemadeks on tööturu olukord ja tööotsimise võimalused. Töötoas õpetatakse kandideerimiseks vajalike dokumentide koostamist, antakse juhiseid tööintervjuul käitumiseks ja arutatakse muid töötoa tekkinud teemasid. Töötoas toimuvad arutelud. Karjäärinõustamine aitab teha tööeluga seotud otsuseid ja planeerida karjääri. Nõustamine hõlmab nii õppimise, töökoha kui ka erialavalikuga seotud teemasid.

Teenus on tasuta, kõigile huvilistele.

Tööotsingute nõustamine ja töövahendus

Aidata tööandjal leida sobiv töötaja ja töötul/tööotsijal sobiv töö.

Teenus on tasuta, kõigile huvilistele.

Oskuste arendamine (tööturukoolitus, tööpraktika, kvalifikatsiooni saamise toetamine, töötust ennetavad teenused)

Tööturukoolitus on mõeldud kliendile, kellel on puudu erialastest oskustest või need vajavad täiendamist, eesti keele oskus või digioskused on napid ning nõustamisel on selgunud, et tööle saamine eeldab uute teadmiste või oskuste omandamist või olemasolevate täiendamist. Tööpraktika eesmärk on anda kliendile töö leidmiseks vajalik praktiline töökogemus ning täiendada tööle saamiseks vajalikke ametialaseid teadmisi ja oskuseid tööandja juures. Kvalifikatsiooni saamise toetamise teenus võimaldab hüvitada töötavale inimesele kvalifikatsiooni tõendava dokumendi saamisega seotud kulu. Töötust ennetavad teenused on tasemeõppes osalemise toetus, tööturukoolitus koolituskaardiga, kvalifikatsiooni saamise toetamine, koolitustoetus tööandjale. Töötust ennetavaks teenuseks on:

- **tasemeõppes osalemise toetus** töötajale või registreeritud töötule, kes asub omandama kutseharidust, rakenduskõrgharidust või bakalaureuseõppe õppekavadel kõrgharidust;
- **tööturukoolitus koolituskaardiga** töötusriskis olevatele töötajatele;
- **kvalifikatsiooni saamise toetamise teenus** tööturukoolituse või koolitustoetuse toel toimunud koolituse läbinud töötajale;
- koolitustoetus tööandjale töötajate teadmiste ja oskuste arendamiseks nende tööle asumisel ja kohanemisel muutustega tööandja majandustegevuses.

Teenus on tasuta, vajaduspõhiselt läbi nõustamise neile, kes sihtgruppi kuuluvad.

Sihtgrupp: töötukassas registreeritud töötu, koondamisteatega töötotsija, kinnipeetav töötotsija või vanaduspensioniealine töötotsija, kes ei ole tööga hõivatud. Töötust ennetavad teenused on ka töötavale inimesele.

Palgatoetus, vabatahtlik töö, proovitöö

Palgatoetus on tööandjale töötu töölerakendamiseks makstav toetus, mille eesmärk on toetada pikaajalise töötu, noore, vähenenud töövõimega, rahvusvahelise kaitse saaja või vanglast vabanenud inimese töölesaamist. Vabatahtlik töö aitab omandada erinevaid teadmisi, oskusi ja kogemusi, mis toetavad tööotsinguid. Töötukassal on mitmeid vabatahtliku töö koostööpartnereid nii üle-eestiliselt kui maakondade kaupa. Proovitöö annab võimaluse pakutaval töökohal töötamist eelnevalt proovida.

Teenus on tasuta, vajaduspõhiselt neile, kes sihtgruppi kuuluvad.

Sihtgrupp: palgatoetus tööandjale, vabatahtlik töö ja proovitöö töötukassas registreeritud töötule.

Psühholoogiline nõustamine, võlanõustamine, sõltuvusnõustamine

Psühholoogilise nõustamine on mõeldud neile, kes tunnevad, et tööotsinguid ja tööle saamist mõjutab mõni olukord, millele on keeruline iseseisvalt lahendust leida. Võlanõustaja aitab kliendil olemasolevad kohustused üle vaadata ja annab juhiseid, kuidas oma kohustustega toime tulla. Sõltuvusnõustamine pakub tuge neile, kes soovivad sõltuvusest vabaneda või sõltuvust kontrolli alla saada. Nõustaja aitab leida lahendusi tekkinud pingetele ja probleemidele, et saaksite parandada oma toimetulekut ja suudaksite rohkem keskenduda töö leidmisele ja hoidmisele. Sõltuvusnõustamine pakub tuge neile, kes soovivad sõltuvusest vabaneda või sõltuvust kontrolli alla saada. Nõustaja aitab leida lahendusi tekkinud pingetele ja probleemidele, et parandada toimetulekut.

Teenus on tasuta, vajaduspõhiselt neile, kes sihtgruppi kuuluvad.

Sihtgrupp: töötukassas registreeritud töötü.

Koolides ja noortekeskustes läbiviidavad töötoad

Töötubade eesmärk on tõsta noorte tööalast teadlikkust ning suurendada nende võimalusi hiljem tööd leida. Töötube viiakse läbi üldhariduskoolides, noortekeskustes ja noortele suunatud messidel.

Teenus on tasuta, kõigile huvilistele.

Sihtgrupp: koolinoored, NEET noored.

Minu esimene töökoht (palgatoetus, tööandjale koolituskulu hüvitamine)

„Minu esimese töökohta“ palgatoetusega toetab töötukassa tööandjat, kes võtab tööle 16 – 29 aastase noore, kellel puudub töökogemus või see on lühiajaline. Lisaks hüvitatakse teenuse raames tööandjale noore tööalase koolituse kulu kuni 2500 eurot kahe aasta jooksul noore tööleasumisest.

Teenus palgatoetus on tööandjale, kes võtab tööle 16 – 29 aastase noore, kellel puudub töökogemus või see on lühiajaline.

Sihtgrupp: toetust makstakse tööandjale, kuid sihtrühm on töötukassas registreeritud 16 – 29 aastane töötü.

Alaealise töötamise toetus

Alaealise töötamise toetus on tööandjale, kes pakub tööd 13–16-aastastele noortele. Toetuse eesmärk on suurendada alaealiste töötamise võimalusi ning soodustada nende tööharjumuse ja -kogemuse saamist saavad tööandjad, kes pakuvad tööd 13-16 aastastele noortele, taotleda Eesti Töötukassalt alaealise töötamise toetust. Toetuse eesmärk on suurendada alaealiste töötamise võimalusi ning soodustada nende tööharjumuse ja -kogemuse saamist.

Tingimused tööandjale toetuse saamiseks: toetust makstakse, kui tööandja on eelmise kalendriaasta jooksul tasunud 13–16 aastastele töötajatele brutotöötasudena kokku vähemalt 1000 eurot. Toetuse suuruseks arvestatakse iga 13–16 aastase töötaja kohta 30% tema brutotöötasust eelmisel kalendriaastal. Toetuse suuruseks arvestatakse iga 13-16 aastase töötaja kohta 30% tema brutotasust eelmisel kalendriaastal. Toetust makstakse, kui tööandja on eelmise kalendriaasta jooksul tasunud 13-16 aastasele töötajale brutotöötasuna kokku vähemalt 1000 eurot.

Sihtgrupp: toetust makstakse tööandjale, kuid sihtrühm on 13-16 aastane töötaja.

22. Põhja-Eesti Regionaalhaigla psühhiaatrikliiniku laste ja noorukite osakond

Regionaalhaigla psühhiaatrikliiniku laste ja noorukite osakonnas ehk VII osakonnas ravitakse lapsi ja noorukeid 12. kuni 18. eluaastani.

Haiglaravi üldine info:

- osakonnas on 15 voodikohta
- ravime lapsi ja noorukeid vanuses 6-18
- ööpäevaringse uuringute ja ravi kestvus on keskmiselt 14-21 päeva
- võimalus käia päevastatsionaarsel uuringutel ja ravil argipäeviti, ajavahemikus kell 8.00-18.00

- koolipäevadel toimuvad eesti ja vene keeles individuaalsed tunnid haiglakoolis
- toitlustamine toimub neli korda päevas
- uuringud ja ravi on lastele/ noorukitele tasuta
- haiglas viibivad lapsed /noorukid võivad kanda oma riideid
- lapsevanemaid koos lastega ei hospitaliseerita.

Näidustused haiglaraviks:

- meeleolumuutused
- suitsiidioht, ennast ja/või teisi kahjustav käitumine
- ärevus, erinevad hirmud
- õpiraskused
- suhtlemisraskused nii eakaaslastega kui ka pereliikmetega
- psühhootilised sümptomid
- igapäevast toimetulekut pärssiv sotsiaalne isoleerumine
- autismispektrihäirega kaasnevad kohanemiskõhivad ja käitumisprobleemid
- kui senine ambulatoorne ravi osutub ebapiisavaks ja/või – efektiivseks.

Vajaduse korral tehakse uuringuid lapse kehalise tervise hindamiseks ning konsulteerime teiste erialaarstidega.

Lapse arengu ja igapäevaeluga seotud toimetuleku hindamisel on lisaks vanematelt saadud andmetele oluline osa lasteaia- või koolipoolisel kokkuvõttel lapse kohta.

Ravis on oluline nii psüühikahäire alane nõustamine, psühhoteraapia kui ka medikamentoosne ravi. Psüühikahäire alane nõustamine on mõeldud lapsele ja tema perekonnale ning vajaduse korral ja perekonna nõusolekul ka koolipersonalile (nt patsiendi klassijuhataja, koolipsühholoog) ja elukohajärgsele lastekaitsekeskusele.

Võrgustikukohtumistel arutatakse, kuidas psüühikahäire mõjutab arengut ja igapäevaeluga toimetulekut, kuidas pereliikmed saaksid oma last kõige paremini aidata ning millised on täiendavad abivõimalused lapsele ja perekonnale haridus- ja sotsiaalhoolekandesüsteemi poolt.

Uuringute aeg haiglas on keskmiselt kaks nädalat, seda aega on võimalik lühendada või pikendada vastavalt patsiendi seisundi paranemisele. Lisaks ööpäevaringsele ravil viibimisele on võimalik rakendada ka päevastatsionaarset ravi, mil laps viibib haiglas kella 8–18.

Kontakt: Paldiski mnt. 52, Tallinn. Infotelefon 617 1300; registratuur 617 1049.

23. Laste Vaimse Tervise Keskus

Keskuse koosseisu kuulub 4 statsionaarset osakonda sh. päevastatsionaarne osakond ja lastepsühhiaatria polikliinik. Psühhoteraapeutilise abi võimaluste laiendamiseks pakutakse ka grupipsühhoterapia võimalusi.

Nii ambulatoorsetes kui statsionaarsetes meeskondades tegutsevad koos lastepsühhiaater, psühholoog, logopeed, õed ja sotsiaaltöötaja

Sihtrühm: Tegeletakse lastega alates sünnist kuni 18. eluaastani, sh ka 19-aastaste noortega, kes õpivad üldharidussüsteemis. Laste diagnostikas ja ravis kasutatakse võrdselt nii ravimeid kui psühhoteraapiat. Väga oluline on koostöö lapse pere ja terve teda ümbritseva sotsiaal- ja haridusvõrgustikuga.

Kontakt: Tervise 28, Tallinn, registratuuri tel 678 7400, psuhhiaatrikliinik@lastehaigla.ee

24. SA Viljandi haigla sõltuvushaigete ravi- ja rehabilitatsioonikeskus (teenus alates 18 eluaastast)

SA Viljandi haigla sõltuvushaigete ravi- ja rehabilitatsioonikeskuses pakutavate teenuste eesmärgiks on lisaks uimastitarvitamisest loobumisele ja integreerumisele igapäevaelu, ka püsivate psüühikamuutuste saavutamine ja uute käitumismustrite kujundamine, eneseefektiivsuse tõstmine

riskisituatsioonidega toimetulekuks erinevate teraapiliste võtete ja erialaspetsialistide nõustamise kaudu.

Võõrutusravi teenuse kestvus orienteeruvalt 1 kuu ja seda pakutakse Viljandi osakonnas. Statsionaarse rehabilitatsiooniteenuse kestus on 7-9 kuud. Viljandi osakonnas osutatakse teenust nii meestele kui naistele eesti ja vene keeles. Sillamäe osakonnas osutatakse teenust meestele vene keeles. Rehabilitatsiooniprogramm on nii Viljandi kui ka Sillamäe osakonnas sama. Statsionaarsele teenusele järgneb ambulatoorne järelteenus, mida pakutakse Tallinnas, Jõhvis ning Narvas.

Sihtrühm: täisealised uimastisõltuvusega inimesed.

Pakutavad teenused:

- Kahjude vähendamise teenus Narvas (süstlavahetuspunkt, väljatöö); mobiilne üksus Ida-Virumaal;
- Võõrutusravi teenus Viljandi osakonnas;
- Statsionaarne rehabilitatsiooniteenus uimastisõltuvusega täisealisele inimesele Viljandi või Sillamäe osakonnas;
- Ambulatoorne rehabilitatsiooniteenus ehk järelteenus Tallinnas, Narvas ja Jõhvis;
- SÜTIK Ida-Virumaal;
- Asenduskaristus koostöös Justiitsministeeriumiga;

Teenus on kliendile tasuta! Statsionaarsele võõrutusravi- ja rehabilitatsiooniteenusele suunamist vaja ei ole, klient ise pöördub teenusepakkuja poole.

Kontaktandmed teenustele registreerimiseks:

SA Viljandi Haigla sõltuvushaigete ravi- ja rehabilitatsioonikeskus:
Viljandi osakond, tel: 524 4024; Sillamäe osakond, tel: 5814 0126.

25. Suitsetamisest loobujate nõustamise kabinet

Suitsetamisest loobumise meditsiinilise nõustamise läbiviimine – suitsetamisest loobuda soovija nõustamine toimub reeglina ajalise eelregistreerimisega esmaseks visiidiks. Nõustamine sisaldab vastavalt vajadusele tubaka tarvitamisest loobumise alaseid nõuandeid, individuaalset loobumis- ja raviplaani koostamist, juhiseid suitsetamise taaslustamise vältimiseks ja sõltuvuse medikamentooset ravi.

Esmane nõustamine toimub kabinetis suitsetamisest loobuja motivatsiooni kinnistamiseks ja tubaka tarvitamisest loobumise tähtaja määramiseks ning kokkuleppel loobumis- ja raviplaani koostamiseks. Kokku lepatakse ka korduvkülastuste ajad, mille käigus toimuvad vestlused vahepeal toimunud ja vajadusel ka ravinõustamise korrigeerimine. Teenust rahastab Eesti Haigekassa, millest tulenevalt on visiit patsiendile tasuta, kuid vajalik on eelregistreerimine.

Kontakt: Raplamaa haigla, Alu tee 1, Rapla.
Eelregistreerimine: 484 4050. Rohkem infot: www.tubakainfo.ee.

26. Raviprogramm „Kainem ja tervem Eesti“

Raviprogrammi raames osutatakse alkoholitarvitamise häire ravi teenust, mis on mõeldud, inimesele, kes on alkoholi tõttu sattunud raskustesse: liigjoomine, tsüklid, tugev füüsiline sõltuvus, igapäevane joomine, mis segab tavapärase elu.

Ravi alustamisel püstitatakse eesmärk, mis võib olla täieliku kainuse kõrval ka tarbitavate alkoholi koguste ja sageduste vähendamine.

Tingimused: Raviprogrammiga liitumiseks ei ole vaja saatekirja. Teenus on tasuta, ka ravikindlustuseta inimesele. Ise tuleb maksta vaid ravimite eest.

Sihtgrupp: Ravile saab pöörduda alates 18. eluaastast. Pöörduda võivad nõu saamiseks ka patsiendi lähedased.

Teenuseosutajad:

Põhja-Eesti Regionaalhaigla Seewaldi korpuses aadressil Paldiski mnt 52, vastuvõtule registreerimiseks on vajalik ette helistada: 6172623 ja 6172644. Vastuvõtule registreeritakse ainult telefoni teel ja E-R 8.30-17.00

Pärnu haigla Ristiku 1, Pärnu (F/G korpus II korrus). Teenusele saamiseks on vajalik eelnevalt aeg kokku leppida telefonil 4494857 või saata e-mail olesja.fomitsenko@ph.ee. Tööaeg on E-R 8.00-16.00.

„Kainem ja tervem Eesti“ programmi alt tegutsevad **Märjamaa Perearstikeskus** ja **Rapla Perearstikeskus**, kus osutatakse ALVAL (Alkoholi Liigtarvitamise Varajane Avastamine ja Lühisekkumine) teenust. Selle teenus raames on võimalik inimestel, kes tunnevad, et alkoholi kogused on suurenenud ja sooviksid tarvitamist vähendada, saada nõustamist ja teha AUDIT test.

Lisaks on nüüdsest võimalus kasutada eneseabiprogrammi „[Selge](#)“, mis on uus tööriist peremeditsiinis, et suunata patsiente iseseisvalt alkoholtarvitamist vähendama.

27. Peaasi.ee

MTÜ Peasjad ühendab inimesi, kes hoolivad vaimsest tervisest. Peasja tuumikusse kuulub vaimse tervise ja noorsootöö spetsialiste, konsultante ja kaasamõtlejaid erinevatest eluvaldkondadest. Peaasi pakub 3 vaimset tervist toetavat teenust.

kahtluse puhul. Pakutakse abi probleemi määramisel, edasise abi juurde suunamisel, eneseabivõimaluste tutvustamisel. Nõustajad on kliinilise kogemusega spetsialistid. Teenus on anonüümne ja vastuse saab 3 päeva jooksul.

Esmane sihtrühm on noored vanuses 13-30. Teisene sihtrühm noorte lähedased ja nendega töötavad spetsialistid.

Teenus on tasuta, seda rahastab Eesti Haigekassa.

Teenusele saab pöörduda siin: <http://peaasi.ee/kysi-noustajalt/>

Vaimse tervise koolitused. Pakutakse vaimse tervise koolitusi nii noortele kui noortega töötavatele spetsialistidele, teemad alates vaimse tervise hoidmise põhimõtetest, vaimse tervise esmaabist, kuni erinevate psüühikahäirete ja HEV laste-noorega töös teadmiste, hoiakute ja oskuste seminarideni.

Teenuse sihtrühm on noored, spetsialistid, tööandjad.

Teenus on tasuline, hind vastavalt kokkuleppele.

Lisainfo: <http://peaasi.ee/koolitused/>; anna-kaisa.oidermaa@peaasi.ee

Lühisekkumine VALIK kanepi tarvitamise vähendamiseks või lõpetamiseks. Programmi eesmärk on inimese motiveerimine ja toetamine, et aidata algatada ja planeerida oma senise kanepi tarvitamise muutust, sh julgustada vähendama ja/või loobuma kannabinoidide tarvitamisest. Programm koosneb ühest kuni kuuest nõustamiskohtumisest. Sobiv kohtumiste arv otsustatakse ühiselt koos nõustajaga kohtumise käigus. Lühisekkumisest on abi kerge kuni mõõduka kannabinoidide tarvitamise häirega riskirühma kuulujale, kõrgema riskiga tarvitajat informeeritakse teistest asjakohastest abi ja toe võimalustest, vajadusel suunatakse raviteenustele.

Sihtrühm: noored, kelle vanus vähemalt 17.

Teenus on tasuta, rahastab Tervise Arengu Instituut ja Justiitsministeerium.

Kontakt: teenusele pöördumiseks kirjuta e-posti aadressile: kanep@peaasi.ee

Saada SMS-sõnum või helista kellaegadel 9.00–17.00 numbril 516 3356.
Teenust saavad kasutada huvilised üle Eesti, kuid toimumiskohaks on Tallinn, Maneezi 3.

Nõustamine eriolukorras.

Sihtrühm: noored vanuses 16-26. aastat on võimalus tulla tasuta vaimse tervise alasele nõustamisele, mis eriolukorra ajal toimub videosilla vahendusel. Soovi korral võivad pöörduda noored üle Eesti. Igale pöördujale pakume võimalust 1-3 nõustamiskohtumiseks ja sobivuse korral pikemaks grupinõustamiseks.

Pöörduda saab vormi kaudu siit:

<https://peaasi.ee/kysi-noustajalt/>

28. Rapla Maakonna Psühholoogiasteenistus

Psühholoogiasteenistus osutab psühholoogi teenuseid (kliinilised psühholoogid ja kl laste psühholoogid): nõustamine, teraapia, uuringud, leinatöö, traumatöö, supervisioon (grupi, meeskonna ja individuaalne) jm.

Tingimused teenusele saamiseks:

- perearsti suunamisega
- psühhiaatri suunamisega
- kohaliku omavalitsuse finantseerimisel (kokkuleppel),
- ohvriabi suunamisega ja
- võimalus on ka ise tasuda (nt kriminaalhooldaja/kohtu saadetud)

Sihtrühm: igas vanuses ja sotsiaalses seisus

Kontakt: Tallinna mnt 9, Rapla. tel: 55684533, e-mail: urve.uusberg@gmail.com; pille.kuldkepp@gmail.com

29. Rapla Noorte Nõukoda

Noorte nõustamist osutatakse tasuta tervisekindlustatud kui ka tervisekindlustamata kuni 26-a (kaasa arvatud) mõlemast soost noortele.

Abi saab nii noorte reproduktiivtervise teenuste osas, mida koordineerib Eesti Seksuaaltervise Liit, kui psühhoterapeudi teenust. Psühhoterapeut on Ly Ehin.

Kontaktandmed: Koidu 23, Rapla, tel: 485 6263, 524 4476

30. Usaldustelefon

Üleriigilise usaldustelefoni number on **126**, mis vastab igal õhtul 19-23. Usaldustelefoni eesmärk on pakkuda helistajaile emotsionaalset toetust ja esmast kriisiabi mistahes probleemide korral

31. Perelepitusteenus

Perelepitus on kohtuväliste perevaidlusküsimuste läbirääkimisprotsess perelepitaja (ehk läbirääkimiste vahendaja) kaasabil.

Perelepituse eesmärk on neutraalse isiku vahendusel suunata osapooli leidma võimalikke lahendusvariante laste, raha ja omandi küsimustes. Perelepitaja aitab leida võimalusi jõudmaks ühistele otsustele nii hetkeolukorras kui ka tulevikus.

Perelepituses keskendutakse probleemide lahendamisele tulevikku vaadates – ei otsita süüdlast ega tegeleta minevikusündmustega.

Enamlevinud vaidlusküsimused perelepituses on:

- laste hooldamise ning nende kasvatamisega seonduvad küsimused
- laste majanduslikutoetamisega seonduvad küsimused
- laste elukoha ning muu elukorraldusega seonduvad küsimused pärast vanemate lahku kolimist ühise kodu ja kinnisvaraga seonduvad küsimused pärast abielulahutust
- kõikvõimalikud muud peresised eriarvamustega seotud küsimused või muud lahutuse ja lahku elama asumisega seonduvad küsimused

Pikaajalised uuringud on näidanud, et lepitus võimaldab:

- lahendada suure osa erimeelsustest kohtuväliselt
- kiirendada asjade käiku, säästa kohtukulude arvelt raha ja aega
- tõhustada osapooltevahelist vastutulelikkust kokkulepete saavutamisel
- suurendada mõlema osapoole rahulolu kokkulepete osas
- parandada suhteid lapse ja hooldusõigust mitteomava vanema vahel

Vanemate lahkumineku mõjutab alati osapoolte lapsi. Lahkumineku on sageli seotud emotsionaalselt haavatavast seisundist tulenevate keeruliste vaidlustega selle üle, kuidas jätkuvalt koostööd teha lapsevanematena, et edaspidi oma ühiste laste kasvatamist ja elu korraldada. Perelepitajad on neutraalsed vahendajad, kes aitavad peredel selles keerulises olukorras selgust luua.

Täiendavat lugemist leiab www.lepitus.ee

Kontakt: Liivia Vacht, Erapraxis Lepitus OÜ, eripedagoog, lepitaja/koolitaja, tel 5210603, e-post: vacht.liivia@gmail.com

32. Naiste tugikeskus

Naiste tugikeskustes pakutakse abi ja toetust naistevastase vägivalda ohvriks langenud naistele ja nendega kaasas olevatele lastele. Teenuse raames on võimalik saada esmast kriisinõustamist ning juhtumipõhist nõustamist, vajadusel psühholoogilist nõustamist, juriidilist nõustamist või turvalist ajutist majutust. Esmast kriisinõustamist ja ajutist turvalist majutust osutatakse ööpäevaringselt (Raplamaal nii Raplas kui Märjamaal). Esmast kriisinõustamist osutatakse telefoni teel või kohtumisel. Soovi korral võib esmasel kriisinõustamisel jääda anonüümseks.

Infot ja toetust pakutakse ka naistevastase vägivalda ohvri lähedastele.

Tingimused teenusele saamiseks (tasuta/tasuline; suunamine/ilma suunamiseta): Tegemist on riikliku teenusega ja teenus on kõigile ohvritele tasuta. Teenusele saamine/pöördumine ei nõua suunamist.

Sihtgrupp: Teenus on mõeldud täisealiste naistevastase vägivalda ohvritele ja nende lastele. Naistevastase vägivalda ohver on naine, kellele tema suhtes toimepandud soolise vägivalda või sellega ähvardamisega on tekitatud füüsilisi, seksuaalseid, psüühilisi või majanduslikke kahjusid või kannatusi, kas avalikus või eraelus.

Teenuse osutajad: Raplamaa Naiste Tugikeskus, tel: 5400 5144, e-post: raplamaanaistetugikeskus@gmail.com. Rohkem infot kodulehel: www.raplanaistetugi.ee

33. „Imelised aastad“ vanemlusprogramm

„Imelised aastad“ vanemlusprogramm on tõenduspõhine suhtlemisoskuste õppimise programm 2 – 8-aastaste laste vanematele. Programmi võib pakkuda nii ennetus- kui sekkumisprogrammina nii eesti kui vene keeles.

Uuringud näitavad, et koolitusprogrammi läbinud vanematel paranevad märgatavalt vanemlikud oskused, sealhulgas positiivsed suhtlemis- ja enesekehtestamisoskused, ning väheneb stress. Programmi rakendamise järel suureneb laste sotsiaalne kompetentsus, enesekehtestamisoskus, probleemide lahendamise oskus ja paranevad suhted eakaaslastega. Pikas perspektiivis väheneb laste ja noorte agressiivne ja antisotsiaalne käitumine, sõltuvusainete tarvitamine ning koolist väljalangemine. Programmi pakutakse koostöös kohalike omavalitsustega ja lapsevanema jaoks on programmis osalemine tasuta.

Info programmi läbiviimise ja rahaliste vahendite taotlemise kohta 2020. ja 2021. aastaks on leitav aadressilt: <https://www.terviseinfo.ee/et/projektid/vanemlusprogramm-imelised-aastad/kohalikele-omavalitsustele>.

Kontakt: Eve-Mai Rao, 659 3973, eve-mai.rao@tai.ee. Marilyn Koor, 659 3935, marilyn.koor@tai.ee.

34. STEP programm

STEP-programm aitab suurendada õigusrikkumise taustaga noorte tööhõivet ning toetada neid tööle või õppima asumisel ning seal püsimisel.

Noore kuulumisel programmi viiakse ta kokku nõustajaga. Nõustamine toimub 2-5 korda, nõustamised toimuvad üldjuhul kuni nädalase, maksimaalselt kahenädalase vahega. STEP-programmi rõhuasetus on noorte

tööle minekul, kuid noori toetatakse ka õppima asumisel. Kui leitakse, et isik on tööks või õppimiseks valmis, viiakse ta kokku tööandja või õppeasutusega. Noore toetamine ning koostöö tööandja või õppeasutusega erinevate küsimuste lahendamiseks jätkub ka peale noore õppima või tööle asumist 6 kuu jooksul.

Sihtgrupp: 15-26-aastased noored, kellel on õigusrikkumise taust ja kes ei õpi ega tööta.

Noorel peab olema STEP-programmi tulles tehtud otsus, et ta enam seadust ei riku ning olema kindel soov tööle või õppima minna. Noore sissekirjutus pole programmi sisenemisel oluline, kuid kuna tööandjad, kellega STEP-programm koostööd teeb, asuvad Tallinnas ja Harjumaal, siis peab noorel olema püsiva aadressiga elukoht tulevasest tööandjast mitte kaugemal kui tund aega ühistranspordiga sõitu. Lisaks ei tohi noor tarvitada narkootikume ning olema valmis tegelema oma võlgadega, kui tal neid on.

STEP-programmi on võimalik läbida nii eesti kui ka vene keeles.

Programmi suunamisel või sinna jõudmisel on peamiseks muredeks noorte positiivse hõive puudumine, st kas töötamine või õppimine ja sellega seotud kuritegevus. Programm on osalejale tasuta. STEP-programmi meeskond töötab koostöös erinevate tööandjatega, kes asuvad Tallinnas ja Harjumaal ning kes tahavad aidata õigusrikkumisega taustaga noorel teha järgmine samm täisväärtuslikuma elu poole. Noor peab olema võimeline ja valmis töötama – noor peab olema motiveeritud, mis tähendab, et ta peab ise aktiivselt osalema töötusprogrammis ja panustama lahenduste leidmisesse koostöös STEP-programmi nõustajaga.

Noor on nõustajaga suhtlemisel vastutaja, ta peab kinni pidama kokkulepitud kohtumistest ja olema täpne. Nõustaja ja programmi töötajad ei sekku noore isiklikku ellu, ei aja teda hommikul üles ega vii tööle. Noor peab tegutsema iseseisvalt, võtma vastutuse ja hoolitsema oma töö eest, vastasel juhul on nii tema kui ettevõtte ootuste täide mineku võimalused minimaalsed. Kui noor pöördub STEP-

programmi nõustaja poole sooviga leida lahendus mõnele oma probleemile, siis toetatakse teda selles mitmekülgsest. Koostöö nii noore kui ka tööandjaga jätkub ka peale noore tööle asumist.

Täpsem programmiinfo www.step.ee

35. Kohaliku omavalitsuse korraldatavad sotsiaalteenused

Sotsiaalteenuste, sotsiaaltoetuste ja muu abi andmist korraldab inimese rahvastikuregistrisse kantud elukohajärgne kohalik omavalitsus (KOV). Vältimatut sotsiaalabi, millega tagatakse inimesele vähemalt toit, riided, ajutine majutus jms, osutatakse selle kohaliku omavalitsuse poolt, kelle haldusterritooriumil inimene abi vajamise hetkel viibib.

Iga kohalik omavalitsus kehtestab abi osutamise korra, mis peab sisaldama vähemalt järgnevat:

- kirjeldust sotsiaalteenustest ja sotsiaaltoetustest, mida kohalik omavalitsus korraldab või osutab;
- kirjeldust sotsiaalteenuste ja -toetuste taotlemise ja otsustamise menetlemise protsessist.

Kohalikes omavalitsustes võib olla erinev sotsiaalteenuste ja -toetuste korraldus, kuid osutatav abi peab õigeaegselt ja paindlikult rahuldama inimese muutuvaid vajadusi, parandama elukvaliteeti ja tagama võrdsed võimalused ühiskonnas osalemiseks. Kohalik omavalitsus peab eelistama abimeetmeid, mis on suunatud võimaluste leidmisele ja inimese suutlikkuse suurendamisele korraldada oma elu võimalikult iseseisvalt. Samuti peab KOV pakkuma abivajavale lapsele meetmeid, mida ta vajab ning toetavad lapse ja teda kasvatava isiku suhteid ja sotsiaalset toimetulekut.

Sotsiaalhoolekande seaduse alusel on KOV kohustatud osutama 13 sotsiaalteenust:

- Koduteenus
- Väljaspool kodu osutatav üldhooldusteenus
- Tugiisikuteenus
- Täisealise isiku hooldus
- Isikliku abistaja teenus
- Varjupaigateenus
- Turvakoduteenus
- Sotsiaaltransporditeenus
- Eluruumi tagamise teenus
- Võlanõustamisteenus
- Lapsehoiuteenus
- Asendushooldusteenus
- Järelhooldusteenus

Lisaks millele võidakse korraldada ka teisi sotsiaalteenuseid.

36. Riiklikud teenused ja ennetusprogrammid lastele ja peredele:

Sotsiaalkindlustusameti lastekaitse osakonnas oleme kaardistanud lapsi ja peresid toetavad riiklikud teenused, sh asendushooldusteenused ja ennetusprogrammid. Info on mõeldud kasutamiseks lastega töötavatele spetsialistidele. Samuti võib info olla abiks lapsevanemale.

Kaardistus on leitav sotsiaalkindlustusamet kodulehel:

<https://www.sotsiaalkindlustusamet.ee/et/teenused-programmid>